

อภิปรายสรุปผลการวิจัยและเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการรู้จักและเข้าใจ คำตลอดจนความสัมพันธ์ของความสามารถทั้ง 2 ประเภทของนักเรียนอนุบาลใน จังหวัดภูเก็ตที่มีอายุระหว่าง 3 ขวบครึ่งถึง 6 ขวบครึ่ง และเพื่อประมวลคำที่ นักเรียนในระดับนี้รู้จักและเข้าใจด้วย

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่านักเรียนที่มีอายุต่างกันมีความสามารถในการ รู้จักและเข้าใจคำต่างกัน และความสามารถในการรู้จักคำของนักเรียนทุกกลุ่มอายุ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเข้าใจคำด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นภาพขนาด 9 x 13 ซม. ซึ่งผู้วิจัยวาดภาพ และระบายสีเอง แต่ละภาพแสดงความหมายของคำใดค 1 คำ จำนวน 50 คำ 50 ภาพ พร้อมทั้งคำถาม ที่เป็นสื่อขณะยกภาพทีละภาพในตอนทดสอบและ รวบรวมข้อมูล คำถามแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ 1 ภาพ คือ คำถาม "นี่อะไร" หรือ "นี่ใคร" (ภาพครู) กับคำถาม "เอาไวทำอะไร"

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนอนุบาล 1 และ 2 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2523 จำนวน 100 คนจากโรงเรียน 3 แห่งในจังหวัดภูเก็ต นักเรียนอนุบาลกลุ่มนี้อายุระหว่าง 3 ขวบครึ่งถึง 6 ขวบ 5 เดือน

ขั้นตอนในการวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาคำการพูดของเด็กก่อนวัยเรียนจากหนังสือ ตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ
2. สร้างเครื่องมือและกำหนดแนวทางในการทดสอบ โดยรวบรวมคำนามที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม จำนวน 50 คำ มาสร้างเป็นภาพจำนวน 50 ภาพ
3. สร้างเกมที่ใช้การให้คะแนนคำตอบจากคำถามเกี่ยวกับภาพและคำถามที่เตรียมไว้แล้วนั้น
4. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือก่อนการทดลอง และแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
5. นำเครื่องมือไปทดลองกับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง 2 ครั้ง ครั้งแรก 5 คน และครั้งหลัง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ทดลอง
6. แก้ไขปรับปรุงเครื่องมือตามปัญหาที่รวบรวมได้จากการทดลองเครื่องมือ
7. นำเครื่องมือไปทดสอบกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งเลือกมาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จากโรงเรียน 3 แห่งในจังหวัดภูเก็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มอายุ

2. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ที่มีจำนวนตัวอย่างมีในแต่ละเซลล์ไม่เท่ากัน เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า เด็กที่มีอายุต่างกันมีความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำต่างกัน

3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่าความสามารถในการรู้จักคำของนักเรียนแต่ละกลุ่มอายุมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเข้าใจคำ

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. มัชฌิมเลขคณิตของความสามารถในการรู้จักคำของนักเรียนอนุบาล ทั้ง 3 กลุ่มอายุ คือ 3/6-4/5, 4/6-5/5 และ 5/6-6/5 แตกต่างกันตามลำดับ คือ 42.84, 44.19, 46.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มที่ 2 มีค่าสูงสุดคือ 3.65 รองลงมาเป็นกลุ่ม 3 และกลุ่ม 1 คือ 2.55 และ 2.53 ตามลำดับ ซึ่งหมายความว่า คะแนนความสามารถในการรู้จักคำของนักเรียนเพิ่มขึ้นตามอายุ นักเรียนที่มีอายุมากกว่าย่อมมีความสามารถในการรู้จักคำมากกว่า และคะแนนความสามารถในการรู้จักคำของนักเรียนกลุ่ม 2 กระจายห่างจากคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นนักเรียนกลุ่ม 3 และ 1

ส่วนมัชฌิมเลขคณิตของความสามารถในการเข้าใจคำของนักเรียนอนุบาล ทั้ง 3 กลุ่มอายุก็แตกต่างกันตามลำดับกลุ่มเช่นกันคือ 32.21, 35, 36.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่ม 1 มีค่าสูงสุดถึง 3.96 และกลุ่ม 3 กลุ่ม 2 รองลงมาเป็น 3.90 และ 3.79 ตามลำดับ ซึ่งหมายความว่า คะแนนความสามารถในการเข้าใจคำของนักเรียนก็เพิ่มขึ้นตามอายุเหมือนกัน นักเรียนที่มีอายุมากกว่าย่อมมีความสามารถในการเข้าใจคำมากกว่าและคะแนนความสามารถในการเข้าใจคำของนักเรียนกลุ่ม 1 กระจายห่างจากคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นนักเรียนกลุ่ม 3 และ 2

2. ความสามารถในการรู้จักคำของนักเรียนอนุบาลทั้ง 3 กลุ่มอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 กลุ่ม 1 และ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 กลุ่ม 1 และ 3 ทั้งกลุ่ม 2 และ 3 ต่างก็มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

ความสามารถในการเข้าใจคำของนักเรียนอนุบาลทั้ง 3 กลุ่มอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 กลุ่ม 1 และ 2 กลุ่ม 1 และ 3 ต่างก็มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ส่วนกลุ่ม 2 และ 3 นั้น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่าความสามารถในการเข้าใจคำของนักเรียนกลุ่ม 2 และ 3 แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยไม่คอยเห็นเด่นชัดนั่นเอง

3. ความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำของนักเรียนกลุ่ม 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 เช่นเดียวกับของนักเรียนกลุ่ม 3 ส่วนความสามารถทั้ง 2 ด้านดังกล่าวของนักเรียนกลุ่ม 2 สัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ สัมพันธ์กันเพียงเล็กน้อยไม่เป็นที่สังเกตเห็นเด่นชัดนั่นเอง

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยที่ผ่านมาปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำของนักเรียนอนุบาลจะเพิ่มขึ้นตามอายุ ความสามารถดังกล่าวของนักเรียนทุกกลุ่มอายุแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้ความสามารถทั้ง 2 ด้านก็สัมพันธ์กันด้วยเว้นแต่นักเรียนกลุ่ม 2 เพียงกลุ่มเดียวที่เห็นไม่เด่นชัดเหมือนกลุ่มอื่น ๆ

อภิปรายผลที่ได้จากการทดลองโดยตรง

1. ความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำโดยเฉลี่ยแล้วจะพัฒนาเพิ่มขึ้นตามลำดับอายุของเด็ก เด็กยิ่งมีอายุมากขึ้นยิ่งมีความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำมากขึ้นเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมิท (M.E.Smith) และฮิลเดเรท (Gertrude Hildreth) และของ

วินส์แลนด์ ตั้งที่พัฒนา ยันตระรุยะหะ อาจถึง ตลอดจนของ ซีซอร์ (Dr.R.H.Seashore) ซึ่งได้ผลสรุปออกมาตรงกันว่าเด็กที่มีอายุมากขึ้นจะรู้จักและเข้าใจคำจำนวนมากขึ้น นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสนับสนุนผลการวิจัยของสวานา พรพินันกุล และ จินตนา เนียมเปี้ย ซึ่งสรุปผลออกมาว่าเด็กที่มีอายุสูง ย่อมมีพัฒนาการทางภาษาดีกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อเด็กมีอายุมากขึ้น ย่อมมีประสบการณ์ขยายกว้างขึ้น การเรียนรู้คำก็ย่อมมากขึ้นตามลำดับ จึงมีพัฒนาการทางภาษาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางถ้อยคำของผู้วิจัยหลายคน เป็นต้นว่าของนวลเพ็ญ โกศลเสรษฐ ซึ่งสรุปผลว่าอัตราการเพิ่มของจำนวนคำไม่เพิ่มตามขั้นที่สูงขึ้นหรืออายุที่มากขึ้น อาจเป็นเพราะนวลเพ็ญเน้นหนักไปทางคานตัวประกอบต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อพัฒนาการทางถ้อยคำของเด็กประกอบกับกลุ่มตัวอย่างก็เป็นนักเรียนต่างระดับอายุกับการวิจัยครั้งนี้มาก จึงทำให้ผลออกมาไม่ตรงกัน

ในทำนองเดียวกันผลการวิจัยครั้งนี้ก็ต่างกับของ คารณี อุทัยรัตนกิจ ซึ่งสรุปผลว่านักเรียนในกลุ่มอายุสูงกับกลุ่มอายุต่ำมีความสามารถในการเข้าใจคำไม่แตกต่างกันทั้ง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างก็เป็นนักเรียนที่มีอายุใกล้เคียงกับของการวิจัยครั้งนี้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์อายุต่างกัน จำนวนกลุ่มที่แบ่งก็ไม่เท่ากัน ประกอบกับเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลก็ใช้วิธีการต่างกัน จึงทำให้ผลที่ออกมาไม่ตรงกัน

2. ความสามารถในการรู้จักคำมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเข้าใจคำของเด็กมากโดยเฉพาะในเด็กที่มีอายุ 3 ขวบครึ่งกับ 4 ขวบ 5 เดือนและ 5 ขวบครึ่งถึง 6 ขวบ 5 เดือน ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากเด็กในช่วงอายุดังกล่าวรู้จักคำในอัตราสูงกว่าช่วงอื่นซึ่งอาจเป็นเพราะเด็กในระยะ 3 ขวบและ 6 ขวบขึ้นไป เป็นระยะที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่คล้าย ๆ กัน คือเด็ก 3 ขวบกว่าต้องเข้าโรงเรียนอนุบาล เด็ก 6 ขวบต้องเตรียมเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ประสบการณ์ที่ขยายกว้างขึ้นช่วยให้เด็กรู้จักคำมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันเด็กต้องเรียนรู

และเข้าใจคำมากขึ้นด้วย ความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำจึงมีความสัมพันธ์กันสูงในเด็ก กลุ่ม 1 และกลุ่ม 3 ดังกล่าวแล้ว ผลการวิจัยครั้งนี้มีส่วนคล้ายกับผลการวิจัยของ ซีซอร์ (Seashore) ซึ่งพบว่าจำนวนคำที่เด็กรู้จักมีความสัมพันธ์กับความเข้าใจทางการอ่านซึ่งคิดเป็นค่าสหสัมพันธ์ได้ 0.6 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการอ่านทุกครั้ง เด็กต้องอาศัยจำนวนคำที่เขารู้จักและเข้าใจมาก่อนแล้วเขาช่วย จึงทำให้เขาประสบความสำเร็จในการอ่าน ความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำจึงมีผลให้เขาเข้าใจในสิ่งที่เขากำลังอ่านอยู่มากขึ้น

3. เด็กส่วนมากได้คะแนนความสามารถในการเข้าใจคำน้อยกว่าความสามารถในการรู้จักคำ ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับของ ซีซอร์ (Seashore) ซึ่งได้รวบรวมคำที่เด็กเข้าใจจากพจนานุกรม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนคำที่เด็กรู้จักโดยวิธีการของ ฮิลเดเรธ (Hildreth) แล้ว ปรากฏว่า เด็กในระดบอายุเท่ากันจะรู้จักคำในจำนวนน้อยกว่าที่เขาเข้าใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิธีการทดสอบความสามารถในการเข้าใจคำครั้งนี้กับของซีซอร์ไม่เหมือนกัน ในการวิจัยครั้งนี้เด็กไม่เพียงแต่เข้าใจคำศัพท์ในลักษณะที่เป็นคำศัพท์ที่เด็กพอเข้าใจโดยไม่จำเป็นต้องใช้ประกอบข้อความหรือคำพูด (Passive Vocabulary) แต่เด็กจะต้องคิดและรวบรวมเรียบเรียงคำศัพท์ให้อยู่ในรูปประโยคหรือข้อความก่อนที่จะตอบคำถาม เมื่อเปรียบเทียบกับความสามารถที่จะบอกว่าภาพที่เห็นเป็นภาพอะไรกับความสามารถที่จะสรุปคุณสมบัติ ประโยชน์ และหน้าที่ของสิ่งที่เห็นนั้น จะเห็นได้ว่าการตอบคำถามหลังจะต้องใช้ความคิดความสามารถมากกว่าคำถามแรก การตอบคำถามแรกเป็นเพียงการระลึกได้ตามสิ่งเร้าที่เห็นเท่านั้น เด็กใช้เพียงปฏิกริยาตอบสนองทันทีที่สมองหวนคิดถึงประสบการณ์เดิมที่เคยพบมาซึ่งไม่ลึกซึ้งเหมือนคำถามที่สอง เด็กจึงทำคะแนนความเข้าใจคำได้น้อยกว่ารู้จักคำ ส่วนจำนวนคำที่เด็กเข้าใจที่รวบรวมได้โดยวิธีการของ ซีซอร์นั้นอาจจะอยู่ในลักษณะมีคำศัพท์ให้เด็กพร้อมแล้วและถามความสัมพันธ์บางอย่างซึ่งเด็กพอจะเข้าใจก็ตอบได้ แต่ถ้าได้มีการศึกษาคำเหล่านั้นอีกครั้งในลักษณะที่เด็กต้องใช้ความสามารถและประสบการณ์ของตัวเองนำคำเหล่านั้นมาประกอบข้อความ หรือประโยคในขณะที่พูดได้เองก็นับว่าเด็กเข้าใจคำอย่างแท้จริง

คำศัพท์ที่เด็กใช้ไ้เองเหล่านั้นจึงเป็น คำศัพท์หมุนเวียนที่แท้จริง (Active Vocabulary) ซึ่งจะมีจำนวนน้อยกว่าคำศัพท์ที่เด็กเพียงเข้าใจอยู่ใน (Passive Vocabulary) การวิจัยของซีซอร์ก็กับการวิจัยครั้งนี้ในด้านความสามารถในการเข้าใจคำจึงได้ผลออกมาต่างกัน

ข้อสังเกตที่ไ้ขณะทำการทดลองและหลังจากวิเคราะห์ข้อมูล

1. การใช้เวลาในการตอบคำถามของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกันซึ่งพอจะแบ่งลักษณะการใช้เวลามากน้อยได้ดังนี้ เด็กบางคนใช้เวลามากเพราะคิดมากกลัวตอบผิด และเพราะไม่ทราบคำตอบ เด็กบางคนใช้เวลาคิดน้อยตอบได้เร็ว แต่ก็ไ้หมายความว่าเด็กเหล่านั้นเก่ง ตอบได้ถูกต้องเสมอไป กล่าวคือ ในจำนวนนี้มีบางคนตอบได้ถูกต้อง บางคนตอบไปเพราะรีบร้อน ซึ่งเกียจคิด ไม่เต็มใจตอบ ผู้วิจัยไ้จับเวลาช่วงการตอบแต่ละคำถามอย่างเคร่งครัด แต่ก็ไ้พยายามควบคุมความแตกต่างดังกล่าวให้อยู่ในลักษณะเป็นกลาง ไม่ให้เกิดการไ้เปรียบเสียเปรียบกันไปแล้วขณะทำการทดลอง

2. ในการตอบคำถามแรก ๆ สังเกตพบเด็กบางคนไม่ค่อยกล้าตอบซึ่งส่วนมากเป็นเด็กที่คุ้นเคยกับคนแปลกหน้ายากทั้ง ๆ ที่ตอนสร้างความรู้เคยไ้ดูเหมือนจะรู้สึกสนิทสนมกันบ้างแล้วก็ตาม ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าอาจไม่ใช่เพราะคุ้นเคยยากอย่างเดียวอาจเป็นเพราะกลัวตอบผิดด้วย เมื่อผู้วิจัยใช้การเสริมกำลังใจช่วยทาทาง เช่น ยิ้ม พยักหน้า แสดงอาการยอมรับ ฯลฯ สังเกตไ้ว่าเด็กมีทาทางมั่นใจขึ้น และกล้าตอบคำถามขอหลัง ๆ ต่อมา ลักษณะเช่นนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของไ้ โดยไ้ใช้การเสริมกำลังใจของธอร์นไดค์ (Thorndike) และทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autistic Theory) ของเมอร์เรอร์ นั่นเอง

3. เด็กบางคนซึ่งค่อนข้างจะมีไหวพริบในการตอบคำถาม โดยไ้ข้อสังเกตที่ไ้จากการตอบคำถามแรก ๆ เป็นข้อคิดในการตอบคำถามขอต่อ ๆ ไป ตัวอย่างเช่น การตอบคำถามที่ 4 ซึ่งถามว่า ไ้มีไ้ทำอะไร เนื่องจากเป็นคำถามแรกที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ เด็กจึงไม่ค่อยแน่ใจว่าจะตอบอะไรดี เช่น ตอบว่า พักไ้

ผู้วิจัยขออนุญาตเพื่อให้ได้คำตอบที่แสดงความเข้าใจจริง ๆ ว่าตัวโกเอาไว้ทำอะไร เด็กมักอยู่สักครูก็ตอบว่า ทอดกินบาง ทมกินบาง ผู้วิจัยสรุปโดยขออนุญาตนักเรียน คนนั้นว่า เอาไว้กินไข่ไหม เด็กจึงยืนยันว่าใช่ เมื่อมาถึงคำถามที่ 9 ซึ่งถามว่า ไข่เอาไว้ทำอะไร เด็กตอบทันทีว่า ไข่กิน อย่างไรก็ตามมีเด็กบางคนคงตอบ ทอด ทม อยู่ จนกว่าจะมาถึงคำถามเกี่ยวกับ หมู ปู และสัตว์อื่น ๆ การไขไข่หวีแบบนี้ ต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับเขาวนของเด็กแต่ละคน บางคนก็ตอบได้เร็วขึ้น จนบางครั้ง ผู้วิจัยเกิดความไม่แน่ใจว่าเด็กเคาหรือเปล่า เช่น แพะเอาไว้ทำอะไร เด็กตอบว่า ไข่กิน ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องซักต่อไปว่า เอามาทำอะไรกิน เด็กบางคนเข้าใจและ รู้จริงก็อธิบายได้ดีทีเดียว บางคนก็จับใจความตอบด้วยความไม่แน่ใจหรือเท็จจริง ๆ

4. มีสิ่งของบางอย่างเด็กไม่สามารถบอกชื่อได้ว่าคืออะไร แต่บอก หน้าที่ได้ถูกต้อง เช่น ปืนโต ตุ๊กตา เก้า ซึ่งเด็กจะใช้วิธีการบอกลักษณะประโยชน์ ที่ใช้แทนการเรียกชื่อ เช่น ที่ใส่กับข้าว ที่ใส่ผ้า ที่ทอดปลา ที่หุงข้าว เป็นต้น

5. คำบางคำเด็กเรียกชื่อแตกต่างไปจากผู้ใหญ่ เช่น วัว เด็กเรียก ฟ. จุฬา ต้นไม้ เรียก ณ กะเซอ ไก่ เรียก ก. ไก่ ตา เรียก ลูกกะตา ปลา เรียก ป. ปลา อาจจะเป็นเพราะเด็กตีความจากการฝึกหัดอ่านหนังสือแบบเรียน ก. ไก่ ก็ได้

และมีบางคำที่เด็กเรียกลักษณะการร้องของสัตว์แทนที่ชื่อสัตว์นั้น ๆ เช่น อูค แทน หมู ลักษณะการเรียกแบบนี้มักจะพบมากในเด็กเล็ก ๆ คำอื่นที่นอกเหนือ จากคำที่นำมาทดลอง เช่น เจียก แทนลิง กาย แทน เป็ด กุก ๆ แทน ไก่ เป็นต้น

6. คำบางคำ เด็กไม่สามารถเรียกชื่อเป็นภาษากลางได้ จึงใช้ภาษา ดั้งแทน เช่น ชัน แทน ปืนโต คอ แทน กางเกง แมงพี แทน ผีเสื้อ จอก แทน แก้ว ลูกโป่ง แทน ลูกโป่ง ชัน หรือ กวยจ่าน แทน ปืนโต เกือก แทน รองเท้า อาจเป็นเพราะเด็กในระดับอนุบาลที่ใช้ภาษาดั้งเมื่ออยู่บ้าน ยังไม่คุ้นเคยกับภาษา กลางที่ใช้กันในโรงเรียนหรือเป็นความเคยชินเพราะกลับไปบ้านพูดครอบครัว ๆ ตัว เด็กยังคงเรียกสิ่งของในลักษณะที่เป็นภาษาดั้งอยู่ แม้ว่าเด็กจะได้รับการฝึกให้เรียก

เป็นภาษากลางที่โรงเรียนแล้วก็ตาม ก็ยังคงเรียกชื่อสิ่งของเป็นภาษาถิ่นตามเดิม หรือเรียกเป็นภาษากลางแต่ติดสำเนียงภาษาไทย

7. เด็กบางคนสามารถเรียกชื่อสิ่งของในลักษณะที่บอกรายละเอียดและเฉพาะเจาะจงลงไปได้ เช่น ไข่ไก่ นกแก้ว คอกกุหลาบ ผักกาด เป็นต้น ในขณะที่เด็กบางคนตอบเพียง ไข่ คอกไม้ ผัก บางคนตอบผิดไปจากความจริงตามภาพที่เห็น คือ แทนที่จะตอบ นก หรือนกแก้ว กลับตอบ นกฮูก แทน ลักษณะการบอกรายละเอียดได้เช่นนี้ยังพบในการตอบคำถาม "เอาไวทำอะไร" อีกด้วย เช่น ตุ๊กตา เอาไวทำอะไร เด็กบางคนบอกว่าเอาไวให้เด็กผู้หญิงเล่น รถไฟเอาไวให้คนนั่ง ช่างเอาไวลากซุงก็ได้ ชี้ก็ได้ ตะปูขอลูกก็ได้ ซึ่งพบในเด็กกลุ่มที่ 3 บางคนเท่านั้น

8. อิทธิพลของการโฆษณาสินค้าทางสื่อมวลชนมีส่วนทำให้เด็กคิดคำนับมาได้เหมือนกัน เช่น เมื่อเด็กเห็นภาพรถไฟ แทนที่เด็กจะบอกรถไฟ เด็กบอกว่า

9. คำบางคำเช่น แพะ จำนวนเด็กที่ตอบผิดมีมากกว่าตอบถูกเด็กรู้จักแพะและเรียกชื่อได้ถูกต้องเพียง 39 คน ไม่รู้จักเสีย 42 คน ที่เหลือตอบว่าไม่ทราบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กไม่รู้จักแพะอย่างแท้จริงว่ามีรูปร่างลักษณะอย่างไร ในการรวบรวมคำที่นักเรียนชั้นเด็กเล็กใช้นั้น เด็กอาจจะบอกรวม ๆ ไปกับสัตว์อื่นหรือเข้าใจผิดคิดว่าสิ่งที่ตนรู้จักคือแพะ เมื่อให้บอกชื่อสัตว์ที่รู้จักจึงบอกชื่อแพะไป โดยที่ไม่ได้ถูกชักให้บอกลักษณะรูปร่างของแพะให้ฟัง หรืออาจเป็นเพราะการรวบรวมคำ โดยเฉพาะคำนี้อาจได้มาจากเด็กชั้นเด็กเล็กที่อยู่ในภูมิภาคอื่นที่รู้จักคำนี้ดีจึงทำให้คำนี้มีความถี่สูง ผู้วิจัยจึงได้เลือกมาเป็นคำที่จะทดสอบความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำ แต่ข้อมูลที่ได้อครั้งนี้ยืนยันว่าเด็กส่วนมากที่ถูกต้องไม่รู้จักสัตว์ประเภทนี้ นอกจากนี้อาจจะเนื่องมาจากภาพไม่ชัดเจนพอทำให้เด็กไขว่เขวตอบผิดไป เป็น วัวควาย ม้า หรือสัตว์อื่นที่ไม่ใช่แพะ ทั้ง ๆ ที่เมื่อตอนที่นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือและนำไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน นั้นไม่พบชอบภพเรื่องนี้เลย

10. คำที่เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงมักจะมีปัญหาเมื่อถามว่า "เอาไวทำอะไร" เพราะเด็กส่วนมากจะตอบว่า "เอาไวรักษา" หรือ "เอาไวเลี้ยง" ("รักษา" เป็นคำภาษาถิ่นของคนในจังหวัดพังงา ภูเก็ต ซึ่งมีความหมายเดียวกับ "เลี้ยง") เช่น แมว หมู เป็ด ไก่ นก หมา จึงต้องมีการซักถามด้วยคำถามต่อไปว่า "เลี้ยงไวทำไม" ซึ่งผู้วิจัยซักเด็กทุกคนที่ตอบคำตอบดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อต้องการวัดความเข้าใจคำนั้น ๆ อย่างแท้จริง คำตอบที่ได้มีมากมาย เช่น เลี้ยงไวเป็นสัตว์ เลี้ยงไว้ให้โต ซึ่งแม้จะไม่ถูกก็ยังไม่สื่อความหมายได้ ก็จะได้คะแนน 1 คะแนน บางคนไม่เข้าใจคำถามเลย จึงตอบออกมาว่า เอาไวช่วยล้างจาน ไวโซ้ คำตอบเช่นนี้จะไม่ได้คะแนนเลยเพราะถือว่าไม่ถูกต้อง ส่วนเด็กบางคนตอบว่า เลี้ยงไวจับหนู (แมว) เลี้ยงไวเห่าโจร (หมา) เลี้ยงไวฆ่า (หมู) ก็ยังนับว่ามีความเข้าใจอยู่บ้างแต่ไม่สามารถจะตอบได้ทันทีเมื่อซักรายละเอียดจึงขอกได้

11. คำที่น่าสังเกตเป็นพิเศษ คือ คำ "หนังสือ" เพราะเด็กส่วนมากเรียก "สมุด" และบอกคุณสมบัติของหนังสือว่า "เอาไวเขียน" แม้บางคนตอบถูกว่า "หนังสือ" ก็ยังตอบว่า "เอาไวเขียน ทำให้ผู้วิจัยต้องศึกษาเพิ่มเติมเพื่อหาสาเหตุว่าเป็นเพราะอะไร เท่าที่สังเกตขณะที่ทำการทดสอบและหลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว พบว่า โรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนหนังสือแบบฝึกหัดกันเป็นส่วนมาก เมื่อครูสอนแล้ว ครูก็ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดลงไปบนหนังสือ บางโรงเรียนยังเข้มงวดการคัดลายมือตั้งแต่ชั้นอนุบาลหนึ่ง หนังสือที่เด็กมีอยู่ส่วนมากต้องขีดเขียนแทนที่จะอ่านไม่ว่าจะเป็นภาษาไทย เลขคณิตก็ตามประกอบกับเด็กในระดบนี้ยังอ่านไม่ออก ดังนั้นสิ่งที่เขาตอบมาก็เป็นความจริงในสิ่งที่เขาปฏิบัติอยู่ทุกวัน อย่างไรก็ตามก็มีเด็กอีกส่วนหนึ่งที่ตอบถูกต้องในขณะที่เพื่อนในห้องเดียวกันตอบไม่ได้

12. เด็กอนุบาลมักจะไม่รู้จักคำว่า "เวลา" โดยเฉพาะเด็กกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 มีเด็กส่วนน้อยที่ตอบคำถามเกี่ยวกับนาฬิกาได้ตรงกับคำตอบที่เฉลยไว้คือ "เอาไวดูเวลา" ส่วนใหญ่เด็กจะใช้คำของตัวเองมาแทน เช่น "ไวดูว่าตีเท่าไร" "ไวดูว่า 6 โมงเช้าหรือยัง" อย่างไรก็ตามผู้วิจัยก็สรุปว่าเด็กเข้าใจคุณสมบัติของนาฬิกาจึงให้ 1 คะแนน

13. เด็กส่วนมากไม่สามารถจะบอกคุณสมบัติที่แท้จริงของสิ่งที่ถามได้แต่ก็พยายามตอบ การใช้คำดูเหมื่อนจะถูกตองแต่ก็ไม่ตรงกับความเป็นจริงที่วางเป็นเกณฑ์ไว้ เช่น "ผีเสื้อ" แทนที่เด็กจะตอบว่า "ไว้มสมเกสร" เด็กส่วนมากตอบว่า "ไว้มิน" เพราะเท่าที่เขาคเห็นอยู่เสมอคือ ผีเสื้อบิน "จาน" เอาไว้ กินข้าว "แก้ว" เอาไว้กินน้ำ "กระเป่า" เอาไว้ไปโรงเรียน "เตา" เอาไว้หุงข้าว "ลูกโป่ง" เอาไว้เล่น แทนที่จะบอกว่า "ไว้เป่า" (ทั้งนี้เพราะเด็กซื้อลูกโป่งที่คนขายเป่าไว้เรียบร้อยแล้ว ไม่เคยเป่าเอง) แต่เมื่อผู้วิจัยซักว่า "ก่อนเล่นตองทำอย่างไรรก่อน" เด็กส่วนมากตอบได้ว่า "เป่า" ก่อน ลักษณะการตอบแบบนี้เด็กจะตอบจากความเป็นจริงที่เขาพบเห็นอยู่โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์หรือคุณสมบัติที่แท้จริงของสิ่งนั้น หรือบางครั้งเด็กเข้าใจแต่ไม่สามารถจะเลือกคำมาแทนความเข้าใจของเขาได้ตรงตามที่ต้องการ เช่น "บ้าน" เอาไว้เข้า นอน กิน แทนที่จะใช้คำรวม ๆ ว่า "อยู่" "อาศัย"

ลักษณะการตอบคำถามของเด็กระดับอนุบาลเท่าที่สังเกตพบนี้สอดคล้องกับข้อคิดเห็นที่เพียเจตพบในเด็กต่างชาติเหมือนกัน เขากล่าวว่า "เด็กในวัย 4-7 ขวบ มักจะใช้เหตุผลทั่ว ๆ ไปมาสรุปแก้ปัญหาโดยไม่ได้วิเคราะห์ให้ถ่วงเสียก่อน" เพียเจต เรียกลักษณะการคิดแก้ปัญหาโดยการสรุปเหตุผลต่าง ๆ รวมเข้าด้วยกันว่า "syncretism"² ในการตอบคำถามแบบนี้ก็เช่นเดียวกัน เด็กจำเป็นจะต้องแก้ปัญหาในสิ่งที่ถูกถามให้ได้จึงพยายามตอบตามความจริงที่ตนพบเห็นอยู่โดยไม่ได้วิเคราะห์หรือคิดไตร่ตรองให้ลึกซึ้ง

14. เท่าที่สอบถามจากครูประจำชั้นหลังจากได้รวบรวมคะแนนของเด็กทุกโรง ปรากฏว่าเด็กที่ทำคะแนนได้ดี เป็นเด็กที่ค่อนข้างฉลาดในห้อง ดังนั้นผู้วิจัย

¹ ประภัสร นิยมธรรม, การศึกษาเด็กในทรรศนะของเพียเจตและนักจิตวิทยาอเมริกัน, หน้า 9.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 15.

จึงพอสรุปได้ว่าความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำนี้ น่าจะมีส่วนสัมพันธ์กับสติปัญญาของเด็กซึ่งก็สอดคล้องกับการวิจัยของโลป (Loeb) ที่พบว่าจำนวนคำที่เด็กรู้จักมีความสัมพันธ์กับสติปัญญาของเด็กด้วย

ขอเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

- 1.1 ควรมีการศึกษาพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมประกอบการศึกษาความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำของนักเรียนอนุบาลและนักเรียนชั้นสูงขึ้นไป
- 1.2 ควรศึกษาหาความสัมพันธ์ของสติปัญญาและความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำของนักเรียนอนุบาลและนักเรียนชั้นสูงขึ้นไป
- 1.3 ควรศึกษาความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำโดยใช้เครื่องมือคล้ายกันนี้กับนักเรียนชั้นสูงขึ้นไป และใช้คำชนิดอื่น ๆ นอกเหนือจากคำนาม
- 1.4 ควรหาวิธีการศึกษาความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำโดยใช้เครื่องมือวิจัยที่แปลกกว่าที่เคยทดลองมาแล้ว
- 1.5 ควรศึกษาความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำให้ลึกกลงไปในด้านใดด้านหนึ่ง เป็นตนว่า ความสามารถในการรู้จักและเข้าใจคำที่มีส่วนสัมพันธ์กับการปลูกฝังทางด้านจริยธรรมในเด็กอนุบาลและเด็กประถมทุกระดับชั้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

- 2.1 ควรรวบรวมคำที่เด็กรู้จักและเข้าใจในทุกระดับชั้นและทำเป็นรายการเรียงตามลำดับความดีโดยยึดความสามารถในการเข้าใจคำเป็นหลัก
- 2.2 ควรนำคำที่รวบรวมได้จากการศึกษามาใช้ประกอบการสร้างประโยคหรือเรื่องราวในหนังสือแบบเรียนหรือหนังสือประกอบการอ่าน เพื่อจัดปัญหาเกี่ยวกับคำศัพท์ยากเกินไปสำหรับเด็ก
- 2.3 ครูที่สอนเด็กระดับอนุบาลควรจะได้ศึกษารวบรวมคำที่นักเรียนในชั้นของตนรู้จักและเข้าใจเพื่อจะได้หาทางเตรียมความพร้อมให้เด็กได้ถูกทาง คำบางคำที่เด็กควรจะรู้จักและเข้าใจแต่เด็กไม่ทราบ ครูก็จะได้อาวิธีเตรียมความพร้อมให้เด็กได้เรียนรู้คำเหล่านั้นต่อไป

2.4 ในการเรียนรู้คำศัพท์ให้เป็นที่เข้าใจถูกต้อง ครูควรสอนคำใหม่โดยใช้ภาพหรือตัวอย่างประกอบที่ชัดเจนถูกต้อง เพื่อเด็กจะได้ทั้งคำศัพท์และข้อมูลที่แสดงค่านิยมในคราวเดียวกัน ช่วยให้เด็กสามารถจำคำศัพท์ได้มากกว่า เข้าใจคำศัพท์ที่ไม่เคยเห็นมาก่อนหรือไม่ค่อยกระจ่างมาก่อนได้ดียิ่งขึ้น

2.5 ในการแนะนำคำใหม่ให้เด็กรู้จัก ครูควรจะออกเสียงค่านิยมให้ชัดเจนถูกต้องเป็นภาษากลางเพื่อว่าเด็กจะได้จำและเลียนแบบในทางที่ถูกต้อง เมื่อให้เด็กออกเสียงค่านิยม ๆ ก็เกิดข้อผิดพลาดน้อยลง ทักษะดังกล่าวจะช่วยเสริมให้เด็กพูดชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ก็ช่วยเสริมทักษะการอ่านการเขียนให้ถูกต้องต่อไปได้อีกด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย